

10/5/24

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan

Minister MZ

nota

Nationaal Actieplan AMR 2024-2030 versturen aan de
Kamer

TER BESLISSING

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**

Publieke Gezondheid
Vaccinaties en Infectieziekten

Opgesteld door

Datum

24 april 2024

Kenmerk

3813408-1064960-PG

Uw kenmerk

Zaaknummer

1064960

Bijlage(n)

1

1. Aanleiding

In 2022 is de Tweede Kamer toegezegd te komen met een Nationaal Actieplan Antimicrobiële Resistentie (hierna AMR). Bijgevoegd vindt u het Nationaal Actieplan AMR 2024-2030 dat is opgesteld door 3 departementen (VWS, LNV en IenW).

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met het versturen van het Nationaal Actieplan AMR 2024-2030 aan de Tweede Kamer en de begeleidende Kamerbrief.

Wegens de relatief kleine rol van IenW in dit actieplan zullen VWS en LNV mede namens IenW de Kamerbrief ondertekenen.

3. Kernpunten

- Het ontstaan en de verspreiding van antimicrobiële resistentie (AMR) is een wereldwijd groeiend, hardnekkig en ingewikkeld probleem.
- Al vele jaren heeft de Nederlandse overheid een aanpak, nationaal en internationaal, om AMR en de gevolgen daarvan tegen te gaan. LNV en VWS trekken hierbij gezamenlijk op in een *One Health* aanpak sinds 2010.
- Dit is – qua vorm – het eerste Nationaal Actieplan AMR. Het plan bundelt alle activiteiten op het terrein van AMR vanuit de deelnemende departementen.
- Dit Nationaal Actieplan is erop gericht vanuit een *One Health* aanpak grensoverschrijdend samen te werken om het ontstaan, de verspreiding en de gevolgen van AMR tegen te gaan.
- Nationale actieplannen zijn de pijlers onder het in 2015 door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) gelanceerde wereldwijde actieplan in strijd tegen AMR. De nationale actieplannen zijn tevens onderdeel van het Europese beleid tegen AMR. Ze zijn belangrijke instrumenten om nationaal én internationaal stappen vooruit te zetten.
- De Europese Commissie ziet de meetbare en intersectorale Nationale Actieplannen met een *One Health* aanpak als een belangrijk instrument om voortgang te boeken tegen AMR. Er is in 2023 een Raadsaanbeveling geformuleerd 'Uitbreiding EU-maatregelen resistentie tegen antimicrobiële stoffen' (2023) waarin de verwachting wordt uitgesproken dat lidstaten een nationaal actieplan hebben en dat zij aan de Europese commissie rapporteren over de voortgang van het AMR Actieplan.

- Het kabinet werkt al sinds 2010 vanuit een *One Health* benadering samen met stakeholders binnen en buiten Nederland, om AMR aan te pakken. Inmiddels is ook het ministerie van IenW vanuit het milieuperspectief betrokken.
- In dit actieplan staat continuïteit van staand beleid centraal en wordt een drietal nieuwe accenten aangekondigd, plus een versterking van de Nederlandse *One Health* aanpak, opdat ~~dat~~ risico's van AMR beheersbaar blijven.
- Nieuwe accenten zijn:
 - Versterking van integratie en samenwerking, nationaal en internationaal.
 - Verbreding van de focus van antibiotica naar antimicrobiële middelen.
 - Verbreding van de focus naar plantgezondheid en het milieu.

Datum
24 april 2024
Kenmerk

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

- Er is al jarenlang kamerbreed politiek draagvlak voor het AMR beleid. Sinds 2010 trekken ministeries van LNV en VWS gezamenlijk op en hanteren de *One Health* aanpak.
- Dit is de eerste keer dat de Kamer wordt geïnformeerd in de vorm van een Nationaal Actieplan.
- In 2016 is tijdens het voorzitterschap van Nederland van de Europese Unie de nationale aanpak antibioticaresistentie gelanceerd.
- In de vorm van ~~een~~ Kamerbrieven is vanuit de ministeries van VWS en LNV regelmatig over de voortgang gerapporteerd.
- Met betrekking tot de humane gezondheid was dit laatstelijk in 2021, ondertekend door de minister voor Medische Zorg (kamerstuk 32 793 nr. 267).
- Met betrekking tot het antibioticabeleid in de dierhouderij wordt er jaarlijks een stand van zaken brief aan de kamer gestuurd. De laatste dateert van 24 augustus 2023, kamerstuk nr. 29683-275.
- In de recente EU Raadsaanbevelingen AMR (2023) is het opstellen van een Nationaal Actieplan opgenomen, evenals een 3-jaarlijkse evaluatie.
- Uit evaluatie van Berenschot (2019) betreffende het antibioticaresistentie (ABR) beleid in de humane gezondheidszorg is geconcludeerd dat met betrekking tot internationale bewustwording de aanpak succesvol is geweest. "Nederland staat bekend als voortrekker. Nu de fase van agendering heeft plaatsgevonden, is het van belang dat er wordt overgegaan naar het daadwerkelijk uitvoeren van afspraken en borging hiervan."
- Schimmelinfecties geven in toenemende mate problemen, vooral voor patiëntengroepen met een verzwakt afweersysteem. Resistentie tegen azolen kan ook buiten de gezondheidszorg ontstaan. Voormalig IenW staatssecretaris heeft eind 2021 de Tweede Kamer geïnformeerd over azolenresistentie (een brede groep anti-schimmelmiddelen) op de eigen milieuterreinen en op de terreinen van VWS en LNV (kamerstuk 27 858, nr. 559).
- De minister van LNV heeft in zijn brief van 14 april 2023 de Kamer geïnformeerd over de azolenproblematiek in bloembollen en het advies van het CTGB om met overige betrokken departementen, in beraad te

gaan over hoe deze problematiek actief en integraal op nationaal en internationaal niveau aangepakt kan worden. Hierin werd ook toegezegd dat zal worden gekeken op welke manier kan worden aangesloten bij dit Nationaal Actieplan.

Datum
24 april 2024
Kenmerk

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Stakeholders vanuit de ketenpartijen van de 3 betrokken ministeries zijn in september 2023 tijdens een stakeholderbijeenkomst met 180 aanwezigen geraadpleegd. Daarnaast hebben de betrokken departementen de voorgenomen acties met hun stakeholders besproken en hun input meegenomen en waar mogelijk verwerkt.

c. Financiële en personele gevolgen

Het plan bundelt alle bestaande acties en middelen van de 3 departementen op het terrein van AMR vanuit de betrokken departementen. Er wordt gewerkt op basis van bestaande budgetstromen, er is voorsnog geen nieuw budget aan gekoppeld. Wel is het mogelijk nieuw te financieren acties alsnog op te nemen. Het is aan een volgend kabinet is om nieuw te financieren acties alsnog op te nemen. In 2027 is de 3-jaarlijkse evaluatie voorzien (zie kopje a, draagvlak politiek).

d. Juridische aspecten haalbaarheid

n.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

- Vanuit een drietal departementen (VWS, LNV en I&W) is intensief samengewerkt aan het actieplan Antimicrobiële resistentie 2024-2030. De VWS directie Publieke Gezondheid (PG) is de coördinerende beleidsdirectie.
- De drie ministeries zijn verenigd in een interdepartementaal directeurenoverleg AMR, waarin ook het RIVM is vertegenwoordigd.
- Vanuit VWS zijn – naast PG - de directies Langdurige Zorg (LZ), Curatieve Zorg (CZ), Internationale Zaken (IZ), Geneesmiddelen en Medische Technologie (GMT), Voeding, Gezondheidsbescherming en Preventie (VGP), Pandemische Paraatheid (PP) en de directie Communicatie betrokken (DC). Vanuit IenW zijn de directies Duurzame Leefomgeving en Circulaire Economie (DLCE), Directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's (OenM) en de Directie Waterkwaliteit en Grote Wateren (DGWB) betrokken. Vanuit LNV zijn de directies Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn (DAD), Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit (PAV) en DG Natuur en Visserij betrokken.
- Er is vanuit het ministerie van VWS afstemming geweest met de directie Financieel en Economische Zaken (FEZ).

f. Gevolgen administratieve lasten

n.v.t.

g. Toezeggingen
n.v.t.

h. Fraudetoets
n.v.t.

Datum
24 april 2024
Kenmerk

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.